

اداره مرکزی :

آنقره‌ده، استانبول جاده‌سنده آنقره
معارف امینلکی پاشنه‌کی دائزه

استانبول پوروسی :

آنقره‌ده، باپ عالی جاده‌سنده ۸۷ نویروود
دائره مخصوصه

حیات

نخسی هر بردہ ۱۰ غروشدر.
سنہ لک پوستہ ایله ۵ لبرا.
(اجنبی مملکتہ ایچین ۵ دولاں).

ابوہ واعلان اپنے ایچین استانبول بوروٹہ
راجعت ایدبیلر.
یازی ایشانشک مرجی آنقرہ مولنیزدر.

میان رائماہیان ... دنیاہ راہا ہوئہ ہبات فاتالم ...
- یعنی -

۲ نجی جلد

آنقرہ، ۸ ایلوں، ۱۹۲۷

صانی : ۴۱

مصاحبه :

ملی استحصال و معارف

داها ای ویرہ بیلک ایچون معلم بولامیورز دیدم . مملکت اقتصادیتیله اوغر اشان داڑھلر ناصیل اولویوردہ کندی اللرنده کی مسلکی مکتبلاردہ سزک ایچون معلم یتیشدیرمک تدبیری اتخاذ ایله میورلوا دیہ صوردی . زراعت و کالی پروسیا تدریسات زراعیہ مدیریتی متخصص اولارق دعت ایتھدی . بو ذات ده اک چوق عمومی مکتبلاک پروغرامیله علاقہ دار اولش و معلم مکتبلازدہ زراعت تدریساتی ایشنا اک اہمیتی برمسٹہ اولارق کورمشدرا .

ملی اقتصادک انکشاف حضنده تدبیرلر آلیرکن اونک اک مهم شرطی اولان معارف ایشندہ ده سریع خطوھلر آتھن مجبوریتندہ اولدیغمزی هیج اونو تماق ایجاد ایده . ای بر معارف سیاستی سایہ سندہ درک وطنداش سعینک قوتی آرتیراچق بیلکی و تربیہ تعم ایدہ بیلر ؟ علمہ قیمت ویرمک و اوندن استفادہ بیلک سایہ سندہ درک تورکیہ نک طبیعی ژوئی واستحصالہ مؤثر اجتماعی شرائطی تدقیق اولو نایسلر . معلم کوندر مددیککز ، محاط اولدینی طبیعی قوتاردن استفادہ بیلکیسی ویرمددیککز برکویدہ استحصالی آرتیرمک ، اور ایہ انسانی حیاتی صوفق غیر ممکندر . كذلك تورکیہ نک طبیعی ، ژم او لوڑیک وضعیتی تدقیق اولو غادجہ ، مملکت جغرافیاسی

طبیعی ژوئنندن تمامًا استفادہ اولو نشدرا ؟ واقعاً بوندہ لوزان معاهدہ سیلہ قور تو لیغمز اقتصادی قاپیتو لاسیونلرک تأثیری واردرا . انجق مملکتک اقتصادی سویہ سنک بو حالتہ قالماسندہ هیج شبهہ ایدیلہ من کہ عرفانی لق مہم مامل اولشدر ، حالاً ده مہم بر حاملدر .

اونک ایچندر کہ ملی استحصالی آرتیرمک مسئله سنک بر جہے سی ده دولٹک معارف وظیفہ سنه دایانیر : مملکت طوپ راغنک علمی تدقیق ، هر وطنداش استحصال قدرتی آرتیراچق اصغری بیلکی و قابلیتک ویریلہ سی ، بر معارف ایشیدر . چوق زمان بو الکبیط حقیقت ، اقتصاد ایشیلہ اوغر اشان داڑھلر علاقہ دار بیلہ ایتمہ مشدرا . آیری آیری مقصد لاره کتیریلن ایک اجنبی متخصصی بو علاقہ سر لقدن دویدقلری حیرنی بکا آجیدن آجیفہ سویلہ مشردر : معارف وکالتک مسلکی مکتبلا ایچون کتیر دیک بلچیقالی موسیو (بویز) برکون مکتبلا عزک بالخاصہ معلم مکتبلازدہ پروغرامندن بحث ایله رکن اقتصادی ججه نک چوق ضعیف بولوندیغی سویلہ دی . یوزدہ سکانی زراعتی اولان بر مملکتک معلم مکتبلازدہ «زراعت» درسلینک بو قادر بسیط طرزدہ تدریسی قارشی سندہ حیرت ایتدی ، معلم مکتبلازدہ علی الاطلاق اقتصادی معلوماتک چوق نھسان اولدیغی سویلہ دی . بو معلوماتی

قلاسیک اقتصاد کتابلری طبیعت ، انسان سعی ، سرمایہ اولق اوزرہ اوچ استحصال ماملی صایارلر . ملی استحصالی آرتیرمک ایچون چارھلر آرامنی وظیفہ سی جملہ سندن کورہن بر حکومت ایچون بو اوج عامل موافقہ سندہ اتخاذ ایدیلہ جک تدبیرلر واردرا . بو تدبیرلر بالخاصہ طبیعت دن استفادہ بی اعظمی درجه بی کتیرمک ، انسان سعینک استحصال قدرتی آرتیرمک مسئله سی اطراف ده دو زر . بو غایبی بی استحصال ایچون لازم کلن شرائط ایچنده نقلیات و شمندو فرلر مسئله سی سرمایہ نک توزعی نه قدار اہمیتی ایسے مستحصال کوتی آرتیراچق بیلکی بی تأمین ایله مک ده او قدار مهمدر . اونک ایچون ملی اقتصاد سیاستی ، ملی استحصالی آرتیرمک مسئله سی عینی زمانده بر معارف ایشیدر . اک تورکیہ دکی «طبیعت»ی علمی برصورت ده بیلہ میورسہ کز ، اک مستحصال انسانلر سی قوتی آرتیراچق بیلکی و تربیہ ویرمیورسہ کز چوق زمان بیک بر فدا کار لقله پایسلان نقلیہ واسطہ لری استحصال اوزرندہ چوق آز ژمرہ ویرر . بونک بر چوق مثالی واردرا . اسکی شهر - آنقره خطی چوق اسکیدنبری موجوددر . فقط بو خط کذر کا هنده کی کوی حیاتی هیج دیکشیدیرمہ مشدرا . بروسہ ولا تی استحصالاتی سوق ایده جک بولدن بوسیتون محروم عدایدیلہ من . فقط کیم دیہ بیلر کہ بولایتک

« بالدات او دوری ادرارک ایدن بیزانس و فرانس قرونیکورلرینک » وردیکی معلوماند دیبه بر جله بوده، فوادبک مدعاوی اثبات ایچین بازدینم جله لری پارچالا. یوب بریریت اکلیه رک ایسته دیکی کی مطالعه در میان ایله مشدر. حتی « بالدات او دوری » دیمه دیه باز مادم؛ « بالدات او دوری » دیه بازدم که، بوندن مقصد بالطبع برنجی مراد و اوندن صوکرا کی دور لردر. فی الحقیقہ لو بوده، او دوری دکل، فقط او دور لری ادرارک ایدن بیزانس مؤرخاندن استفاده ایده رک و مأخذلرخی صحیه سیله کوسته رک اثرخی باز مشدر. لو بونک یک طبعنه دیوشیرمه لر حقنده کی مطالعه، فواد دیدیکی کی « طابعک بر علاوه سی » دکلدر؛ اصل متدر. یکرمنجی جلدک ۴۳۷ نجی صحیه سی میدانده در. کذا، لو بوب مطالعه ی هامه ردن استفاده ایده رک ده یورونه مشدر. اکر هامه ردن استفاده ایسه ایدی، ۱۳۷۰ ده بایابشنجی اور بنتک دیوشیرمه مسئله سی حقنده یو آیس بالا او لو غوسه مکتب باز دینی هامه رده مذکور او لو ردن. بناءً علیه فواد بلک برادر عزک عقولیت مغروراً عرض ایده م که، « بیلرک بیلمه بیلرک » تحریف پاپو ب فنا حالده یا کیلان هر حالده بزده کلم.

فوادبک دیبورک : « بار طوله م او سکوزلرخی »، اوندن ایکی عصر صوکرا کی ب رزمانه عاده اولان ۱۰۳۱ تاریخی ب روئیه ایله تقدیم وابطاله جالی شقده تاریخ اصول لریه مغایر در».

۱۰۲۱ تاریخی ویشه، رسمی بر ویشه در.

بار طوله م او س، « اونده بر او غلان » آلیندیغی بازیبور. فوادبک ده پاک اعلاییلرک، اونده بر او غلان هیچ بر دورده آلنه امشدر. و بو مطالعه، تطبیق محل بر سوزدر. ۱۰۲۱ تاریخی ویشه دیوشیرمه اصوله داژه اله موجود یکانه ویشه اولدوغی ایچین او ف ذکر ایتم. تاریخ اصول لریه بر از واقف اولدینم جهنه، طیعته بیلکلکم لازم کلرک، ایک عصر صوکرا کی ویشه ایکی عصر اوله تطبیق او لو ناماژ. فقط دیوشیرمه اصولنده چو جو قلرک بشده، اونده ویا کرمه ده بر مثال او لارق کوسترد. ریقا ایله بوزبه کی تقدیم ایتیوب بار طوله م او س تقدیم ایمه کانجه، فا کوله بجوعه سنه باز دینم مقاله ده ریقو ایله بوزبه کک فکر لری معلومات قیلنندن در ج ایتدکن صوکرا، آشاغیده : « دیوشیرمه اصولک تفرعاته داژه اک دوغرو والک قیمتدار معلومات » دیه رسمی ویشه دیه درج ایده رک اونلری تکذیب ایتم. بناءً علیه فوادبک برادر عزک : « رفیق بک بار طوله م او س او سی و مورغانی او قدر شدتله تقدیم ایمه سی ده بیطرفا نه بر حرکت دکلدر » دیه سی دوغرو دکلدر.

شیمی شوقيه مطالعه امدن صوکرا فوادبک تقدیم ایشان « باشیجه نیجه لر » دده جواب ویره: ۱. دیوشیرمه اصولی برنجی مراد زمانه ارجاع ایچون تراجعت ایدیکم ویشه لر بالکز عمالی متابی دکلدر؛ برنجی مراد ایله ایکنچی مراد دوری آراسنده یاشامش و وقوعات کوزیله کورمیش او لانلرک یازیلریدر.

موجودتنی آ کلامی ایچین کوسته دیکی ویشه لرایه، عطاتاریخی ایله تاریخ صاف، وبرده چنیق آیزه ندر. الددها اسکی منابع دور رکن بونله نه دن مراجعت ایده م ؟ بالعکس مراجعت ایدیکم مشتعل، نیکبولو محاربه سنه بولونانلرک یازدقلری یازیلر ایله او دورده یاشامش اولان قرونیکورلر، بر طراندون و خالقوند. بیلیس کی اکاسکی اثرلدر، بو ار لرده، دیوشیرمه اصولنک تأسیه داژه واقعاً بر قید بوده، فقط هبسته دهه « یکیچری » تعبیری وارد. فوادبک اک زیاده قیمت ویردیکی مورغانک تدقیقاتنده دهه: « دیوشیرمه (جو جق طوبیلامق) »، یعنی یکیچری میلسی ایله سرای هایون خدمته آدام طوبیلامق « دنیلیکی »، بناءً علیه یکیچری بولوندوغی زمان، بهمه حال دیوشیرمه اصولنک ده موجود اولا جنی طبیعی اولدوغی جهنه، اکاسکی اثرلرده هپ « یکیچری » تعبیری آزادم، و بولدم.

فوادبک دیبورک : « بر تراندون ک مشهور سیاحت امامه سنه « دیوشیرمه اصولنک برنجی مراد زمانه تأسیس ایدیلیکنکه » داژه هیچ بر قید بوده. بناءً علیه رفیق بک بادعاسی عامیله اصلیزه اصلیزه دهه علمی بر مناقشه دهه « عامیله اصلیزه » بر شیشی یازو بده فارتلرای اغفال ایمک کی بر بلاهق قطعیاً ارتکاب ایده م. بر طراندونه عیناً شوجله وارد:

(Car du temps que je vins là où le Turc estait ès marches de Thezale ces dix mil esclavesque les auleun appellent yehanicees etc) page 268.

بناءً علیه بوجله ده هم یکیچری تعبیری وهم ده یکیچریلرک اسیرلردن یعنی دیوشیرمه لردن مرکب اولدوغی صراحةً مذکور در.

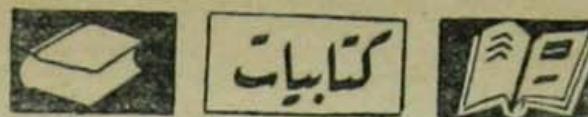
فوادبک دیبورک : « ده دیوشیرمه نک برنجی مراد دورنده احداث ایدیلیکی رفیق بک اک قوتلی مأخذی اولان لو بو کنديغى دوغرون دوغرو به تکذیب ایتكده در. اساساً شونی علاوه ایده م، لو بونک بوبکی طبعنه ده دیوشیرمه حقنده موجود اولان بو مطالعه لر، هامه رک اونلری استفاده ایتش اولان طابعک بر علاوه سندن عبارت اولوب رفیق بک ظی کی « بالدات او دوری ادرارک ایدن بیزانس و فرانس قرونیکورلرینک » وردیکی معلومات دکلدر؛ بناءً علیه اصلاً حائز قیمت او لاماژ. کوچوک بر دقتزک و بیلرک بیلیه رک - یا پیلان بر تحریف رفیق بک فنا حالده یا کیلتمش، ولهنه او لارق قوللائی ایسته دیکی بر دلیل عاماً مدعاینک علیه چیقمشد.

لو بونک مطالعه سی، اویله طن ایده رم که، بنم ادعامدن زیاده، فوادبک دیوشیرمه اصولنک ایکنچی مراد زمانه تأسیس ایدیلیکی حقنده کی ادعاسی تکذیب ایده م. بجه، دیوشیرمه اصولنک ایکنچی مراد زمانه اول تأسیس ایدیلیش بولوندوغى اثبات کافیدر. برنجی مرادک سلفلریه هیچ لر و می بوده، بناءً علیه کوسته دیکم مأخذی تحریف ایتمد؛ دیوشیرمه اصولنک برنجی مراد دوریه قادر جیقدیغی کوسته دهه ایتمد. بوندن باشقا، یاز دینم مقاله دهه لو بونک اونلری دیوشیرمه لر حقنده یاز دینی معلومات،

تاریخ منافشه ری

دیوشیرمه لره دار

دیوشیرمه مسئله سنه داژه یاز دینم مقاله لر له کو بر بیل زاده فوادبک طرفندن یازیلان جواب دقتله او قوناجق اولورسه، مسئله یه حل ایدیلش نظر بله باقیلابیلر. فقط فوادبک، تفرعاته عائد بعض نقطه لری، حقنک عکسی بر صورتنه ایضاح ایتش اولدینی جهنه بونقطه لری تسویر ایله مک ایجاد ایده ری. فی الحقیقہ، مورغانک (اسلام آنسیقلوبه دیسی) نده دیوشیرمه لر حقنده یازمش اولدوغی قسمی کورمه دم؛ مع مافیه بوقیمتی تدقیقاتن بزم کی، فوادبک برادر عزده کندی تعبیری وجه ایله، ب خبر قالمش در. جونکه فوادبک او تدقیقانی او قومش اوله ایدی، « مورغانک قیمتی تدقیقانی سایه سنه بونک ایکنچی مراد زمانه مصادف اولدینی عاماً میدانه چیقمشد » جله سی قطعیاً یاز مازدی. مورغان، بالکز بار طوله م او س دوینونک، افاده سی یازیبور؛ فقط آلتنده کی جله دهه (existait) دیبور، (a été instituee) دیبور. دیک، بو اصول ایکنچی مراد زمانه اولده وارمش، ایکنچی مراد زمانه دهه موجودش. فوادبک کی، بنده (فورکیات بجوعه سی) نده پروفسور کیزه نک مقاله سی او قودینم زمان، مورغانک اسلام آنسیقلو. پدیسی) نده دیوشیرمه کله سنه عائد یازمش اولدوغی ایضا حاته مطلع اولدم. فقط الدده اونی جرح ایده جک و ویقه اتخاذ ایدیلیه بیله جک داهاقوتلی شاهد لم موجود اولدوغی ایچین قبول ایتمه دم. بناءً علیه ادبیات فا کولنه سی بجوعه سنه اوندن پاک جوق صوکرا یاز دینم مقاله بی مورغانک تدقیقاتن ب خبر او لارق یاز مادم. اساساً او مقاله نه بر تدقیق، نده دهه فوادبک ایسته دیک کی « بومؤسسه نک منتا و تاریخی تکامل حقنده » یازیلش بر ترکیدر. اکزیاده، عجمی او غلانلر داژه خزینه اوراق ویشه لرندن طوبیلامدین فوطلدر. حتی آرالرنده ارتباط بیله بوده. اویله داژه حادث اولان مسئله لر ایچین یازیلان حکملدر، فقط بو حکملدر کی معلومات هیچ بر کتابده موجود اولادینی جهنه طوبیلو بر صورتنه برو جموعه دهه بولونسون دیه نشر ایتم. فوادبک جواب او لارق یاز دینم مقاله لر کانجه، فوادبک اونلرده دهه تاریخی تکامل و ترکیب آراماملیدر. جونکه دیشور. مه لر له داژه الده موجود اوچ بش ویشه ایله بویله تام و مکمل بر ترکیب یا پیلامایه جغی فوادبک دهه تقدير ایده ری. بوندن باشقا، فوادبک دیدیک کی: « مورغانک مقاولة سنه مذکور بکی مأخذلر » هله هیچ مراجعت ایتمد؛ چونکه اونلرک مراجعته هیچ دکر لری بوده. بنم مقصد، دیوشیرمه اصولنک ایکنچی مراد دورنده جوق اول موجود اولدوغی اثبات ایله مکدر. مورغانک ایکنچی مراد دورنده دیوشیرمه اصولنک

آسیانک اویانه‌سی

ایشته، رونه‌غروسه، قلمه آلدینی سکز بخی
و هلسک مالک اولادینی سویله‌یکی واسطه‌لر عد
ایدیور. بو واسطه‌لر بزه آرتق آسیانک آوروپایه
اسیر اولادینی، اوروبا فتوحاتنک آسیالی ملتلرک
تکاملنی بالعکس تسریع ایتدیکنی کوست‌مکده‌در.
بوتون بونلرک ایچنده غروسه شو نقطه‌یی محور
ایدیشور : انکلیز امپریالیزم‌نک سقوطی.

برنجی بخت، تورک ملیپرورلکنه عائده‌در.
اُرک اوتوز صحیفه‌سی؛ قوزموپولیت عثمانی ایپراطورلرلندن
ملیپرور بر تورک جمهوریتک نصل چقدینی وجیز
بر خلاصه ایله آ کلاتیور. اولاً مآلہ وضع ایدلشدیر:
آنادولوی تورکلشیرن عنصرک بابا مالی، آوروپانک
نظرنده بر نوع حصة شایعه ایدی. فقط اساسی
بر صورته تورک اولان آنادولو دن صاغلام تورکه
چقدینی زمان آوروپا، شاشیرمشدر. ثانیاً ایپراطورلرک
سقوطی ایضاً اولونیور. اتحاد و ترقیه قادار عناصر
سیاستی حاکم‌در. عمومی حرب، ایپراطورلر
اراضی‌ندن بر چوغنی الدن جیقاردی، بونلرک
آراسنده شرق آنادولو، یعنی خیال‌پرستلرک (بیوک
ارمنستان) ایده واردی. فقط روس اختلالی کیدن
اراضیدن بر قسمی تکرار اعاده ایتدی. دیگر طرف‌دن
موندروس معاهده‌سی، شرق مآلہ‌نک آرتق
قطی طرز حل ایمینی علاقه‌دارلره ویرمش بولونیوردی.
حادثات، بونانیلرک بو غایه اوغوریتے آلت اوله‌رق
قولانلئنى دوغوردی. بوراده مآلہ‌نک ایکنچی
صفحه‌سی قیانقده‌در.

ثالثاً مجاهدة ملیه‌یه عائده وقایعه صره کلیور.
بو وقایعک نتیجه‌سی آنقره‌نک طفریدر. وقوعات،
ظاهرآ تورکلار ایله بونانیلر آراسنده‌در. فقط حة قنده
انکلتره تورکلر له بالواسطه حرب ایدیور. بونانیلر
مغلوب اولونجە، انکلتره‌نک آچیق آلن ایله کنندیسی
کوست‌رمی لازم‌دی. بو تقدیرده تولد ایده‌یله جک
تبیجه‌لری کشف ایتك کوج دکلدر. حبک بونک
و مستحق مغلوبی لوئید جورج، استعفا ایدنچه طفر من
تحقیق ایتش دیک ایدی. کورزون افغانستان،
ایران، تورکیه‌دن عبارت معظم پروتکتورامنطقه‌سی
تخیل ایدیوردی. «صوک قالان ائتلاف دولتلری
قوتلریشک، استانبولی تخیلیه‌سی (۲۷ شنبه‌ن اول ۱۹۲۳)

تورکلار ایچون بومعظم انتقامک قطعیت کسب ایتمه‌سیدر.
انکلیز لشرق الارندن قاجیرش، دونانماری بغازلردن
قوغولش، حرب عمومینک جهانک بو قسمنده کی
نتایجی اونلر ایچون آرتق غیب اولشیدی. صانکه
۹۱۸. ده انکلیز ایپراطورلری تورکلر مغلوب
اولشیدی. [۱] *

متعاقب یدی بخت سوریه، مصر، ایران،
افغانستان، اقصای شرق، ژاپون، چین، آننام...
وقوعاته متعلقدر. محتر بونخندره آ کلاندینی تاریخی
و اقعه‌لرک هبسته، یوقاریده سویله‌دیکمز وجهه
آسیانک انتباھنی و انکلتره حاکمینک سقوطی محور
عد ایمکنده‌در.

[۱] عینی اثر : ص - ۲۸-۲۹

آسیانک اویانه‌سی : انکلیز امپریالیزمی و ملتلرک
عصیانی محربی : رونه‌غروسه - مترجمی : نورالله
عطاطا - حاکمیت ملیه کتبخانه‌سی نشریاتندن : ۴ -
حاکمیت ملیه مطبعه‌سی : آنقره - ۱۹۲۷ - صحیفه : ۱۹۵
اوچ جلدلک بر آسیاتاریخی بیزان رونه‌غروسه،
مختلف جهان حاده‌لرلندن بالخاصه انکلیز امپریالیزمی ایله
علاقه‌دار اولانلریه عائده بر کتاب نشر ایتدی.
حاکمیت ملیه ده تفرقه حالتده ترجمه ایدیلر بواز،
صوک کونلرده کتاب حالتده اورتیه جیقارلیشدیر.
بن بو کتابک، خاصه بزدن بخت ایدن، انقلابزک
صفحاتی آ کلانان صحیفه‌لری قاریشیدیر کن دویینم
چابی بروجه پشین قید ایتك ایسته‌یورم : کچیردیکمز
معظم انقلابک علمندن، فلسفسندن، اجتماعی ماهیتندن
بوندن یدی سکز بیل اولکی وقایعک ساده‌جه
حکایه و تصویرنندن محروم‌ن. بر متظر بر غرته‌سی
کوزی ایله اولسون اوھیجانلی کونلره عائده معلومانی
تکرار تکرار اوقو مق لازم. فقط هیبات که بو لزومی
تامین ایده جک مالزمه‌یوقدر. خاطره‌لردن حافظه‌لردن
بر چوق شیلر سیلیشور. هله یتیشن کجلاک، بو پک
یقین تاریخه واقف دکل. برک و برسین، بر فرانز
عمرینک ائری، و بر تورکلک ترجمه‌سی، اولزوم ایله
بو وقوف تامین و تطبین ایده جک نشریاتک خطوه‌لرلندن
بریدر. کرک مترجم، کرک اُرک ناشری اولان
(حاکمیت ملیه) غرنته‌سی بوندن دولایی تبریکه
لایقدرلر.

* * *
اُر بر مدخل، سکز بخت و برجیه‌دن
عبارتدر. مدخلده سحر، کتابی بیان‌مقدن نهی
استهداف ایتدیکنی سویله‌یور: الیوم سکز یوز عیش
میلیون آسیالی ویا آفریقالی مسلمان حکم، صراقبه
وتایبیلری تختنده بولندوران اوروپالر، هه که مونیا.
لرینی داها اوزون زمان ادامه ایده‌یله جکارمی؟
بو امتیازلی وضعیت خاتمه ایرمک تهلکه‌سته معرض
بولندینی، بعض اماره‌لردن تخمین اولن‌مازی؟
ژاپونیانک روسيه‌یه غلبه‌سی، بو نقطه نظردن،
تاریخ جهانک بر دوره‌ستنک نهایت بولندینی کوست‌رمی؟
پورتسوت معاهده‌ستنک فرداسنده تحدث ایدن اوروپا
حربی‌ده، اوروپانک باشنده کی تاجی بوس بونون
دوشورمه‌دی؟ و هلس ۱۹۱۹ سنه‌نده دیوردی که
«بو محاربه‌نک اوروپایی، آسیا به نسبتله نه درجه
ضعیفلاندینی تقدیر ایتمه من ایچون المزده هنوز هیچ
بر واسطه یوقدر.» انکلیز عمرینک سزدیکی
بو ترک درجه‌سی اوچه‌بیلریز. بونک ایچون دول
معظمه ایله باب عالی آراسنده منعقد معاهده‌نامه‌لری،
لوزان معاهده‌نامه‌سی احکامیه مقایسه ایتك کافیدر. [۱]

[۱] کتابک مدخلندن....

۲. غرب منتعلینک دیوشیرمه‌لر حفنه برشی
سویله‌مه لریه لزوم یوقدر. یکچیربلر دیوشیرمه‌لردن
ubarat اولدوغى ایچین بارطولومه اوسدن اول بیازیلان
اُرلرده «یکچیری» تعبیرینک بولوناسی کافیدر.

۳. «اوون دردنجی و اوون بشنجی عصر لرده عهانلى
اوردوسته خریتیان عنصر لرک موحدتی محقق»
اولدوغى فؤاد بک ده قبول ایتمه‌سی، فکریزک فؤاد
بک طرفندن ده قبول ایدیلیکنکه دلیلر.

۴. یکچیربلک منشأه دائر قطعیتله سوز
سویله‌مه جکنکه بنده قائم. فقط الده کی ویقه‌لر بونی
برنچی مراد زمانه قادار چیقاریور. بزم او ویقه‌لر
نظر آسیدیکمز ویاز دیفمزده بوندن عبارتدر. نیکبولو
حرینده یکچیربلرک موجود بولوناسی او دورده
دیوشیرمه اصولنک ده بالطبع موجود بولوندوغۇنی ایبات
ایچین کافیدر.

۵. یکچیربلر دیوشیرمه‌لردن سرک اولدوغى
ایچین یکچیربلرک احداشلە دیوشیرمه اصولنک ده باشلا
دینی فکر ندهم. چونکه الده کی ویقه‌لر بونی ایبات
ایدیور. فقط تفرعه‌انه عائده قطعی بر حکم ویرمک بالطبع
مکن دکلدر.

۶. اولجده عرض ایتدیکم وجه ایله دیوشیرمه‌لر
حفنه بیاز دینم بیاز بلرک کافه‌سی بر ترکیب و تدقیق دکلدر؟
دیوشیرمه‌لرده دائز موجود معلوماتک جمع وتلفیقندن
ubarat. بولیه بر ادعاده بولونادیم ایچین فؤاد بک
بیازیلرده «دیوشیرمه اصولنک منشأ و تکاملی» نی
آراماسی دوغرو دکلدر. مع مافیه کوست‌ردیکم ویقه‌لرله
دیوشیرمه اصولنک ایکنچی مراد زمانندن جوق اول
تايسیس ایدیلش بولوندوغۇ ئابتدر. بارطولومه اوسک
«اووندە براوغلان» آلیندیغە دائز مطالعه‌سی ياكىشدر.
مورغان، بارطولومه اوسک مطالعه‌سی معلومات
قیلىندن بیامشىدە، قبول ایتمه‌مشدیر. دیوشیرمه
اصولی هر حالده ایکنچی مراد دورنده موجود دی
دیوب چىمشدیر. حالبکه فؤاد بک : «بونک ایکنچی
مراد زمانه مصادف اولدینی تمامًا میدانه چىمشدیر»
دیدیکی حالد، بو ادعاسی ایبات ایچین، مورغان
کوست‌رۇب قبول ایتمه‌دیکی ياكاش معلوماتندن باشقە
بر سطرلار اولسون برویقە کوست‌رمەمشدیر.

مع مافیه شونی عرض ایده‌م کە، *Illyapas* (de définitif dans l'histoire
چاھە ویقه‌لر دیوشیرمه اصولنک بونچی مراد دورنده
قادار کلدىکنی کوست‌رۇب. بومؤسەنک بېھە حال
ایکنچی مراد دورنده تأسیس ایدیلیکنکه دائز ایسە
ھېچ برویقە یوقدر. بولیه برویقە يەتصادف ایدرسام،
ایلک اول کندم نشر ایده جکمە فؤاد بک برا در بز
امین او لاپلرلر.

احمد رفیع

بیوک آغا

